

„მოკალი ივალთ, რომ რაღაც სხვადასხვა...

მოკალი...

საქართველოს ისტორიის ერთ-ერთი საკვანძო პერიოდია...

საქართველო, რომელიც ავტორები ზოგჯერ სახელმძღვანელო დებულე...

საერთოდ, უნდა გამოვხატო გულს-ტკივილი იმის გამო, რომ უმნიშვნელო...

ლა-1997 წელს ახალი სახელმძღვანელო გამოიცა... „შეიცან თავი შენი“...

მიუხედავად იმისა, რომ უმნიშვნელოა, მაგრამ ფაქტია, რომ 1 კლასში...

საქართველოს ისტორიის შესახებ, რომელიც ძველად შეადგენდა ნების მონაწილეებს...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

სოციალისტური, სილამისის გამოცემა...

ენას ისევე ჩვენ, ქართული ენის შედაგობები...

ლიანა მონაწილე — სამედიცინო კოლეჯი — მივიდეთ...

ყველა ძველი ქართული სიტყვა უცხოა ბავშვებისთვის...

თიანე მარტოვი — საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული...

ადრე საზოგადოებას უმაღლესად ვ. შუბოლაძის გამოხატვაში: „ადა...“

ნეტავი ჩვენ, და პირადად მე, ქართული ენის...

საქართველოს ისტორიის შესახებ, რომელიც ძველად შეადგენდა ნების მონაწილეებს...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

იგზავნა წერილი და რომელი მასზე... დიდი მადლობა...

ჩვენ საფეხურებრივად გავაკეთეთ ის, რასაც აკეთებდა იონანე პეტრონი...

როცა რაიმე არ მოსწონთ, „არ ვარ-გა“ — ყველა ამბობს...

ბნი ტარიელ ფუტყარაძე დასაფარებელი კაცია...

ენის სინამდვილე ჩვენი ცხოვრების სინამდვილეა...

რაც შეეხება კონკრეტულ დაპირებას: ერთსაათიან...

ტარიელ ფუტყარაძე — შეხვედრა-დიპლომატი...

ჩვენი მომდევნო შეხვედრა უფრო კონკრეტულად...

ივერეთის განვითარების საავანტი დანიშნულ ზრუნვას...

ჩემთვის ქართულის ძლიერი გაცემა თილი მათემატიკის...

როგორ გადავჭრა ქართული ენის სინამდვილის...

სახელმწიფო ენა და სკოლა

«ასათია მწარე სინამდვილე...»

საქართველოს ენის სახელმწიფო პოლიტიკის ქუთაისის...

1996 წლის ახალი სახელმძღვანელო გამოიცა... „შეიცან თავი შენი“...

საქართველოს ისტორიის შესახებ, რომელიც ძველად შეადგენდა ნების მონაწილეებს...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

საქართველოს ისტორიის შესახებ, რომელიც ძველად შეადგენდა ნების მონაწილეებს...

ლიანა ქსინიანი — ფიზიკა-მათემატიკის გიმნაზია — ჩვენ სახელმწიფო...

Table with 4 columns: Year, and three numerical columns showing data trends from 1993 to 2000.

ჩვენ, ახლა და ახლა

ქართული ენის საყვარელი მკვლევარები ყველაზე უფრო სიყვარულით, მხილველად უყვართ ჩვენს ენას, რადგან შეიძლება თქვას...

რა შედეგად ამს უყვარდით თუ არა ერთგული ტრადიცია? ალბათ გეხსენება ჩვენს რუბრიკაში ზემოაღნიშნული პრობლემისადმი მიზნად თაობის დამოკიდებულების ერთი ასპექტი წარმოგადგინოთ.

მოდინარე წესის საყვარელი ენის სახელმწიფო აკადემიის ქუთაისის სამხრეთულთმცოდნეობის განყოფილებაში, ქართული ენის საკუთრივ მკვლევარებთან ერთად, ქალაქის სახელმწიფო დაწესებულებებში იმედი ვიქონიოთ.

სალონი როდი ჯინსაპი და სპორტსაქონელი

ცუდ ყოფაში ჩვევადიწილვართ, ხალხსი ყველაფერს ჩვენსას უარყოფთ და სხვას ვეჭროფთ. ვერც კი წარმოგვიდგენია, საითვენი მივდივართ და რას ვეჭვანებით. საოცარია, „შინაურ მღვდელს შენდობა არა აქვს“ — უთქვამთ...

ხშირად, ქუთაისის ლამაზ ქუჩებს რომ ჩაეყვები და ირგვლივ ჩამსკვირვებულ „ჯიხურებს“ გადავხედავ, გული სინანულით მეცხება ხოლმე. დიას! ჩვენს მშვენიერ ქუჩებს ძალიან ამშვენებს უცხოური წარსერები ილუსტრირებულ „მრგები“. რას არ დავინახავთ „ჯიხურზე“ ნაწერილს. არის შემთხვევები, როცა სრულებით გაუმართავია ესა თუ ის სახელწოდება, მაგრამ მწარმეთათვის, ალბათ, ეს არცაა მთავარი. მათთვის უფრო მნიშვნელოვანია უცხოურად გაფორმებული აბრეშით მიზიდოს მომხმარებელი და მასზე „დიდი შთაბეჭდილება“ მოახდინოს. მაგრამ ამ ქაღალდზე მინც შერჩენია „ზოგიერთ მოქალაქეს თვითშეგება. ქართველობა ვერ წაუშლია მასში უცხოურ „ფორმის კანფეტებს“. ალბათ, ასეთი უწინარმის მაგალითია სურათზე აღბეჭდილი „ჯიხურის“ მეპატრონე, რომელსაც გამოუჩენია „დიდი მამულიშვილობა“ და ქართულად გაფორმებული აბრეშით დაუმშვენებია სკალინი. ყოველივე ეს დადებითად უნდა შევაფასოთ და მომავლის

იმედი ვიქონიოთ. ნონა გუმბარიძე IX კლასი. ი. ოცხელის სახ. გიმნაზია

KODAK ექსპარეს კოდაკი GOLD სუპერკოლორი

ამ სურათზე წარმოდგენილი ინგლისური წარწერები ეწინააღმდეგება ენისა და ქალაქის ღირსებებს. ინგლისური „KODAK“-ის ნაცვლად პირველი ადგილი რომ ქართულად დანერვილ „კოდაკ“-ს დავკავებინა, ალბათ, გაცილებით მართებული იქნებოდა, მაგრამ ვერც ქართულად დანერვილი „კოდაკი“ აძლევს მომხმარებელს სრულ ინფორმაციას. ალბათ, აჯობებდა „ფოტო“ ან „ფოტოატელიე“.

„ექსპრესის“ შესატყვისიც მოგვეპოვება ენაში—სასწრაფო. ქართველ მომხმარებელს ასევე ვერ მიანვდის ინფორმაციას „სუპერკოლორი“, აჯობებდა, ფორმას სარეკლამო აბრეშ „საუკეთესო ხარისხი“ ახ „საუკეთესო ფერები“ დაეწერა. მირანდა არაბიძე, XI კლ. წმ ნინოს სახ. გიმნაზია

AMBERKASI-2 საქართველოში არ უნდა იყოს ინგლისურად შესრულებული წარწერები. საყვარელი ქვეყანაში ესა თუ ის წარწერა სახელმწიფო ენაზე

ბის მოსწავლეთა შორის ჩაატარა კონკრეტი იგი თქონებენ წინსვლისთვის შედეგად, რომლისთვის ერთი ქუჩისა და შენობებზე არსებული აბრეშულამების ქონებრივი სახის დახასიათება-შეფასება თუა დასწინებდა, კერძოდ: მოსწავლეთა დაწესებულებების ფორტოსწრაფით და დაეკლათ მათ შესახებ გახილეთათ აზრი.

შედეგებს გვიყვან, რომ მოსწავლეთა არსებულ პრობლემებს კარგად ხედავენ. ჩვენ არ შეგვიძლია ცალკეულ საშრომთა განხილვას, არც საწყისების სხვადგენი მართალი რამდენიმე მათგანს შემოვიტყუებთ აქვე აღვნიშნათ, რომ საკონკრეტო სამუშაოების განხილვას ობიექტურად გავგახარავ მომავალი თაობა არა მხოლოდ ხედავენ სახელმწიფო ენის სტატუსის დაცვის პრობლემას, მარტო უფრო მეტადვე განიცდიან, ვიდრე მათზე ასეთი უფროსი მეწარმეები, ვაჭრები თუ სახელმწიფო მოსწავლეები. (XV ს. ი. ი. ოცხელის ვაწმარია)

უნდა სრულდებოდეს. ბევრია ისეთი ადამიანი, რომელმაც არ იცის უცხო ენა, ამიტომ სინამდენობაში არ შეგვა, მანამ ვერ გაიგებს, სად იმყოფება იგი. თუ აუცილებელია, მაშინ ერთი წარწერა სხვადასხვა ენაზე უნდა შესრულდეს: ამბერკასი, AMBERKASI, AMBERKAC, თეა ბადუაშვილი, IX კლასი 3-ე სკოლა

AMERICAN POKER რატომ მინცდამინც ინგლისურად? ქართულადაც მშვენიერად ელერს: „ამერიკული პოკერი“ ნათია ჯანაშია, IX კლ. ი. ოცხელის სახ. გიმნაზია.

PHILIPS ეს წარწერა აუცილებლად ქართულად უნდა შესრულდებოდეს. საერთოდ, საქართველოში არსებულ დაწესებულებებს ქართული სახელწოდებები უნდა ჰქონდეს! სოფიკო გიორგაძე, IX კლ. აკ. წერეთლის სახელობის კლასიკური გიმნაზია.

შეჩაული მალაზია მცდარია—შერეული მალაზია მართებულია—სასურსათო და სამრეწველო საქონელი მარიამ კოსტავა, IX კლ. მე-17 სკოლა.

კალბოდურ კალაბოდურ კალეტერესიტ კალეტერესიტ ასეთი გაუგებარი აბრეშები, რომლებიც ამ ფორტოსურათზეა, მართლაც რომ აღმამყოფი ბელია. უცხოურადაც გაუგებარია და ქართულადაც. ადამიანი ვერ გაიგებს, რას წარმოადგენს ესა თუ ის ფორმა, დაწესებულება. მართალი იქნება თუ ამ აბრეშის ნაცვლად შევაბამის დაწესებულებას ქართველთათვის გასაგებ რეკლამას გაუფუკეთებთ. ლაია შოხოხიძე, IX კლ. სპორტული ლივერები.

მისხანარა: ზემოდასახელებული სარეკლამო აბრეშის უმრავლესობა გასწორებულია ამჯერად მათზე საუბარი საჭიროდ ჩავთვალეთ, მხოლოდ იმტომ, რომ მოსწავლეთა ხასწარვენი წარმოგვედგინა მკითხველისათვის.

სტამბა პრესილუმი ანუ პრესი პარგალიტაჰი

სიტყვა საოცარი ფენომენია. იგი იბადება და ვითარდება, დროთა განმავლობაში იცვლის გარეგნულ იერს ან კიდევ შინაარსობრივ შარეს... სიტყვები ცხოვრობენ ხალხთან ერთად და გვაგრძობონებენ კაცობრიობის მრავალსაუკუნოვან სუნთქვას, მისი მარჯობისა და ისტორიული განვითარების გზას.

ცხადია, ყოველი სიტყვის ისტორიის ძიება ძნელია, რამეთუ ისინი სათავეს იღებენ უუშორეს წარსულში, მაგრამ ზოგიერთი მათგანის თავგადასავლის დადგენა მეტ-ნაკლებად მინც ხერხდება. ამჯერად შემოგთავაზებთ სიტყვა ბატონის „მოკლე ბიოგრაფიას“.

ბატონი ლათინური წარმოშობის სიტყვაა. მისთვის ამოსავალია პატრონუს (ნიშნავს „მფარველს“), რომელიც ჩვენს ენაში შემოსული უნდა იყოს ძალიან ადრე ზეპირმეტყველების გზით არა უშუალოდ, არამედ მეგრულის მეშვეობით. მეგრულმა კი პატრონუს აღიქვაროგორც ბატონი და ამ ფორმით დაშვილდა ქართულშიც, ისმარებოდა მანამდე, სანამ

ბ ა ტ ო ნ ი

ეს. დისიმილაციური გაშუქვების გზით არ მივიღეთ პატონისაგან ბატონი. საგულისხმოა, რომ საბას ლექსიკონში დაშინშებულია ერთხარის მხიშველობით ორივე ფორმა—პატონი და ბატონი.

ჩვენთვის საინტერესო სიტყვამ თავისი არსებობის მახილზე ცვლილება განიცადა მხიშველობის მხრივაც. თუ თავდაპირველად ხიშნავდა „მფარველს“, ფეოდალურ ხასაში ბატონი სოციალური შინაარსის სიტყვად იქცა (შდრ. ბატონი და ყმა), უფრო შოგვიანებით კი, როცა ფეოდალური წყობილება გაუქმდა, ბატონი კარგავს თავის ძირითად სემანტიკას და იძენს უფროს-უმცროსობის გამომხატველ შინაარსს (ხელქვეითი უფროსს ბატონობით მიმართავდა: „ხუმრობა არ გეგონოთ, ბატონო კამიტახო“). ძალე ბატონი თავაზიანი შინართვის ფორმა გახდა (დაძახების საპასუხო სიტყვა-გაგონებისა: „ბიჯო, დათიკო“). მაგრამ, მას შემდეგ, რაც ქართულში შემოვიდა და განმტკიცდა თქვენობით მიმართვა, სიტყვა ბატონს დაეკარგა ოდინდელი გამოხასხველობითი სიძლიერე და ზოგ შემთხვევაში აღჭურვა ახალი სემანტიკური ნიუანსებითაც. კერძოდ: 1) იგი შეიძლება იყოს პოლემიკის დროს ვისიმე ირონიული ხსენება ანდა ვინმესადმი ირონიული მიმართვა („ერთი გვიხობიათ, ბატონებო, სად ითქვა ასეთი სიცრუე?“, „მომრძანდი, ბატონო, და გიჩვენებ სივრს“).

2) სიტყვათშესაშება ბატონი ბრძანდებით ბატონი ხართ! საუბარში ნიშნავს: თქვენი ნებაა როგორც გსურთ, ისე იყოს! კარგი თახახა ვარ!

3) კიდევ მეტიც: ზოგჯერ ბატონი მთლიანად დაცლილია ყოველგვარი შინაარსისაგან და გამოიყენება როგორც აქემებული ზედმეტი სიტყვა: შენ ხარ ჩემი ბატონი („რახუნდ დამიჭირეს?—ა, შენ ხარ ჩემი ბატონი, იმაზე და, ი ბიჭი რომ შემომაკვდა“—აკაკი).

სხვა ენები და ირები

რა ელით უსკიშოსებს? ბი, როგორც ჩუკოტკელი ესკიმოსები, უფრო ხანგრძლივ ტრავებს აწყობენ არა სადილობისას, არამედ ვახშობისას) კარგი მთხრობელი ტექსტს მონოტონურად და პაუზის გარეშე წარმოთქვამს, თუმცა მოთხრობები დიდი აღმზრდელობითი დატვირთვისაა, მაგრამ არა სიღრმის წარმოითქმებიან ვითომდა „შემთხვევით“, როგორც სხვა ხალხების პრიტყები,—ახალგაზრდობამ აქ თვითონ უნდა გამოარჩიოს სასარგებლო და დადებითი გრძელი, ხშირად მრავალმხრივი გადმოცემიდან.

სიკვილი-სიკვილის საკითხი არსებობს უფრო ფართო, უნივერსალური მასშტაბის თქმულებები, რომლებსაც, საკულტო მნიშვნელობის გამო, სამართლიანად უწოდებენ მითებს, მათ შორისაა ბევრ ხალხთა საერთო მითი წარღვნაზე (ესკიმოსი ნოე გადარჩა არა კიდობანით, არამედ უმაღლეს ნუნატაკზე (მწვერვალზე) აძრომით). საინტერესოა მითი ნათლისა და სიკვილის წარმოშობაზე. დასაწყისში იყო სიბნელე, მაგრამ არ იყო სიკვილი და ხალხმა გადააკო დეამიწა, მათ საკვირები არ ეყობ. მაშინ ორმა მოხუცმა დედაბერმა, რომლებიც „სიტყვებში ფლობდნენ ძალას“, წარმოთქვა ლოცვა: ერთმა—ნათლისა და სიკვილის მოსვლაზე, მეორემ—სამყაროს უცვლელობაზე. უმაღლესმა ღვთაებამ შეისმინა მათი თხოვნა და დაიწყო ბნელისა და სიკვილის, სიკვილისა და სიკვილის მონაცვლეობა.

საყურადღებოა, რომ ესკიმოსთა მითებში სრულებით არ არის ასახული სამყაროს, მიწის წარმოშობა. დეამიწა მარადიულად არსებობდა, მაგრამ დაუსახლებელი იყო იმ დრომდე, ვიდრე ციდან არ ჩამოვიდა ადამიანი და არ შეუერთდა მას. ამ ქორწინების შედეგად დიობადა ორი ბიჭუნა, რომელთაგან ერთ-ერთი დროთა განმავლობაში მამაკაცად იქცა, მეორე—ქალად და მათგან წამოვიდა ადამიანთა მოდგმა.

სიკვილი-სიკვილის საკითხი არსებობს უფრო ფართო, უნივერსალური მასშტაბის თქმულებები, რომლებსაც, საკულტო მნიშვნელობის გამო, სამართლიანად უწოდებენ მითებს, მათ შორისაა ბევრ ხალხთა საერთო მითი წარღვნაზე (ესკიმოსი ნოე გადარჩა არა კიდობანით, არამედ უმაღლეს ნუნატაკზე (მწვერვალზე) აძრომით). საინტერესოა მითი ნათლისა და სიკვილის წარმოშობაზე. დასაწყისში იყო სიბნელე, მაგრამ არ იყო სიკვილი და ხალხმა გადააკო დეამიწა, მათ საკვირები არ ეყობ. მაშინ ორმა მოხუცმა დედაბერმა, რომლებიც „სიტყვებში ფლობდნენ ძალას“, წარმოთქვა ლოცვა: ერთმა—ნათლისა და სიკვილის მოსვლაზე, მეორემ—სამყაროს უცვლელობაზე. უმაღლესმა ღვთაებამ შეისმინა მათი თხოვნა და დაიწყო ბნელისა და სიკვილის, სიკვილისა და სიკვილის მონაცვლეობა.

მოძვარაა სულის ზნახა

საკმაოდ რთულია მოძვრება სულის ზნახებზე. თვით „სულის“ გაგების განსახლება ესკიმოსებს არა აქვთ, ის არაა ერთარსება არამედ მრავალარსება (ხშირად—სამარსება). მისი ის ნაწილი, რომელიც ბატონში ეწოდება, თვითშემეცნებისა და გონის მატარებლად გვეწოდება; მას შეუძლია დატოვოს სხული დროებით, თუ შამანის ნებაც იქნება (იკვლისსხებს პიანოზური მდგომარეობა), ანდა მისი იჭრის სითბოსა და სუნთქვის სხულიში (სად ქრება ის სიკვილის შემდეგ—გაურკვეველი).

და ბოლოს, სული—ადამიანის სახელი—ატამი, მინიერ საყვარის სრულებით არ ტოვებს, ის გადასახლებს იმ ახალ-შობილის სხულიში, რომელსაც გადმაცვლის სახელს ატმევენ.

ტარევი ტოვებს სხულს გარდაცვლულად 4-5 დღის შემდეგ. მაგრამ ზვეს მცდელო ბულით ერთად საშვობი (ცოფში ან წალის ქვეშობი) მხოლოდ ერთი წლის შემდეგ, რი დედაც დაიკვებს მინიერი „ნეკნისსხული“. თუარულია ტარევი შეუძლია დაბრუნდეს ნებისყოფ ცოცხალ არსებაში, მაგრამ მათგან უმრავლესობაში იგი ადამიანებში გადასახლებს ხოლმე.

სწორმართი

სწორმართი ნაწარმის მართლმართი

(II ნაწილი)

ჩვენი გაზეთის წინა ნომერში ქართულიდან პირისა და კუთვნილებით ნაცვალსახელთა მართლმართი...

კითხვით ნაცვალსახელთაგან ვინ ადამიანის მიმართ გამოიყენება, რა—ყველა სხვა შემთხვევაში...

ა) როცა ვინ კითხვა ერთზე მეტ პირს მიემართება, თვით ეს ნაცვალსახელიცა და მასთან...

ბ) თუ ვინ მიემართება და კავშირით შეერთებულ სახელებს, იგი წარმოდგენილი იქნება ამავე...

გ) მრავლობითობის ებ სუფიქსი პირდაპირ რა ნაცვალსახელის ფუძეს დაერთვის:

მედიარა: მართლებულია: ვინ დაწერა? (ბავშვებმა დაწერეს) ვინ მოვიდა? (სტუმრები მოვიდნენ)

მედიარა: მართლებულია: ვინ და ვინ მოვიდა? (გია და ნანა მოვიდნენ)

მედიარა: მართლებულია: რაები რაებმა რაებს

მედიარა: მართლებულია: იმავე საქმეს იმავეს იმეორებს

მედიარა: მართლებულია: იმავეს დაწერა უნებს იმავეთი დაიწყო

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

მედიარა: მართლებულია: ერთსა და იმავეს ამბობს ერთმა და იმავემ თავი მოგვაბებურა ერთსა და იმავე დროს იწყება

რატომ ვაპროვით ასე?

„წითელ ზოლად გასდევს“

ზეპირსა თუ წერიტს მტყვევლებში, როცა ნიშანდობლივ, განსხვავებულ თვისებებზე გვსურს ყურადღების გამახვილება, ვიყენებთ გამოთქმას „წითელ ზოლად გასდევს“; იგი...

1776 წელს, განსაკუთრებული ბრძანების თანახმად, ინგლისის ფლოტის ყველა გემსართავეში (ბატირში) დაიწყო წითელი ძაფის ჩაქსოვა, რის შედეგადაც თოკის ნებისმიერი ნაწილის საშუალებით შესაძლებელი გახდა დადგენა იმისა, რომ იგი ინგლისის ფლოტს ეკუთვნოდა. ეს ფაქტი გამოიყენა გოეთემ 1809 წელს შექმნილ რომანში „Wahlverwandschaften“ („რჩეული ნათესაობა“). ნაწარმოებში ნათქვამია: „სამეფო ფლოტის ყველა გემსართავე, უმსხვილესიდან უწვრილეს თოკამდე, დაგრეხილია ისე, რომ...

მათ შორის მთელ სიგრძეზე გადის წითელი ძაფი, რომელსაც ვერ ამოაძრებთ თოკის დაუშლელად, ამიტომ უმცირესი ნაგლეჯითაც კი შეიძლება იცნოთ, რომ ის ეკუთვნის ინგლისის სამეფოს. ასევე გასდევს ოტილიის მთელ დღიურს სიმპათიისა და ერთგულების წითელი ზოლი—ერად შერწყმული და მთელისთვის მნიშვნელოვანი. მასადაამე, გემსართავეში ჩაგრეხილი წითელი ზოლი განმასხვავებელი ნიშანი იყო ინგლისის ფლოტისა. ასე გაგრძელდა და დამკვიდრდა გამოთქმა „წითელ ზოლად გასდევს“, რომელსაც ვიყენებთ მკვიფრო განსხვავებული, გაბატონებული აზრის, იდეისა თუ ტენდენციის გამოსახატავად.

ყუცხო სიტყვები

ვაგზალი—უცხოური სიტყვა, რომელიც შუალობითი სესხების გზით რუსულიდან შემოვიდა. მისი შექმნის საისტერიუო ისტორია კი ინგლისის უკავშირდება. XVIII საუკუნეში, მდინარე ტემზის სანაპიროზე, ლონდონის მიდამოებში, იყო გასართობი პარკი. მოშორებით მდებარეობდა სამიკტრო, რომელიც ეკუთვნოდა ქერიეს, გვარად ვოქსს (Vaux). ვოქსპოლის სახელით მოიხსენიებდნენ ბალსაც (Hall)—ინგ. დარბაზი, მამული).

ლონდონის „ვოქსპოლის“ მსგავსად, ბაღები გაჩნდა ევროპის სხვა ქალაქებში: პარიზში, მიუნხენში, პეტერბურგში, უფრო სწორად, პავლოვსკში, იმპერატორის სასახლესთან. პავლოვსკის ბალსაც ვოქსპოლს, ანუ ვაგზალს (Вокзал) უწოდებდნენ. როცა პეტერბურგიდან პავლოვსკში რკინიგზა გაიყვანეს, ბოლო გაჩერებას „ვაგზალი“ დაარქვეს. მოგვიანებით ეს სახელი სხვა სადგურებსაც უწოდეს.

ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონში „ვაგზალი“ შემდეგნაირადაა განმარტებული: „ვაგზალი (ინგლ.)—დიდი სადგურის შენობა რკინიგზაზე და სხვა სამომოსვლო უბნებზე“—(ქველ, თბ., 1990, გვ. 493) იქვე, „სადგური“ განმარტება როგორც „მატარებელი“ (ან სხვა ტრანსპორტის) გაჩერების ადგილი, პუნქტი“—(იქვე გვ. 838).

სს. ორბელიანის მიხედვით: „სადგური (10,34, ლუკა)—სადგომია“ „სადგომი—დასადგომელი ადგილი“ (ლექსიკონი ქართული, ტ. II, თბ., 1993, გვ. 25).

მასადაამე, „ვაგზალს“ და „სადგურს“ ორივეს თავ-თავისი ადგილი აქვს ქართულში.

ეკითხვით ევროპის ეკონომიკური გაერთიანების საკულტო ერთეული, შემოღებულია 1979 წლიდან. სახელწოდება ინგლისური ტერმინის—ევროპის საკულტო ერთეული (European Currency Unit)—აბრევიატურაა (ECU). საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ძველი ფრანგული მონეტა, რომელიც იჭრებოდა XIII-XVIII საუკუნეებში (იყო ვერცხლის ან ოქროსი, ერთ მხარეს გამოსახული საბრძოლო ფართი), ეკითხვ-ი იწოდებოდა (ფრ. დნუ-ფარი). ამდენად, აბრევიატურა ეკითხვ და სიტყვა ეკითხვ სხვადასხვა მნიშვნელობის ენობრივი ერთეულებია.

მასალა მოამზადა სოფიო სულაბერიძემ

«ასათია მწარე სინამდვილა...»

(დასასრული)

რადგან იგი ყველას „სჭირდებოდა“, ე. ი. ყველა სპეციალობაზე პარდებოდა. მისაღები გამოცდების გაუქმებამ სტუდენტობის მაძიებელში დაიწყო ცოდნის შეტვის აუცილებლობის შეგრება და მისი ყურადღება სხვა ფასეულობებზე გადაიტანა ადვილად ვასაგებია იმ მოსწავლეთა განწყობაც, რომლებსაც მისთვისაც, მიუწევლოდელი გადასახადის გამო, უმაღლესი სასწავლებლის კარი მტკიცედ გამოიკეტა.

მსწავლეს თუ არა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი საგანი განსხვავებული პროგრამით?

მ. ყ.—დასასრული განსხვავებული პროგრამით ისწავლება ციკლი საგნებისა, რომელიც არაუადრეს ვიდრე უცხოეთში სწავლის დროს უნდა იქნას შეძენილი. ქართული ფოლკლორი, სტილისტიკა, ინტელექტუალური სრულყოფის, მომავალ ფილოლოგიას ემსახურება მხოლოდ ლიტერატურის შედევრების შესწავლა ყველა ეს საგანი არ უდგება ჩვეულებრივი სტანდარტების ჩარჩოებში და, რა თქმა უნდა, პროგრამა განსაზღვრულია.

რ. დ.—დასასრული პროგრამები თავად შევიკეთეთ. ამ შრომე სრული თავისუფლება გეპონდა. ლექსების დრეკტორი, ქნი შხია ყანაველი, მართალია, დიდი ძალისხმევით, მაგრამ მინც აღწევდა მათს დამტკიცებას და ჩვენც შესაძლებლობა გვეძლეოდა. საფუძვლიანად გვესწავლებოდა ქართული კლასიკური ლიტერატურის საუკეთესო ნიმუშები, ქრისტინე მწერლობის საკითხები, რელიგიის ისტორია, ფოლკლორისა და სტილისტიკის კურსი. თავს მოხვეულ სტანდარტებზე გადასვლამ გამოიწვია ამ საგნებში საათების შემცირება, ზოგიერთი მათგანი კი ფაქტობრივად საგნების რაგმი სადგამო. რელიგიის ისტორია და კულტურა.

ხოვრია ქართული ენის სწავლების მდგომარეობა ჰუმანიტარული ლიცეუმში?

მ. ყ.—საგნის სწავლებას 20 მასწავლებელი ემსახურება, მათ შორის 10 უმაღლესი კატეგორიისა და, ფოლკლორის არ გვაქვს ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების დრო არ იყოს მაღალი. ექვთიმ, დიდა რესპუბლიკურ ტერმინსა და ოლიმპიადებში მოსწავლეთა ხვედრითი წილი და მასწავლებელი რესპუბლიკურ კონფერენციებში მონაწილეობა ხიციხე.

რ. დ.—ქართული ენის სწავლებასთან დაკავშირებით მწიბრები მწიბრები ჰუმანიტარული ლიცეუმის უპირველესი მიზანი ქართული ენის, ლიტერატურის, ფოლკლორის, კულტურის, ზოგადად, ქართველური მემკვიდრეობის გაღრმავებული სწავლება უნდა იყოს. ამდენად, გაუმართლებლად გვეჩვენება ქართული ენის განყოფილება საათების ხარზე უცხო ენების სწავლების გაძლიერება. ვფიქრობთ, ამ შრომე, ლიცეუმის მდგომარეობა დამაფიქრებელია: ამას ცხადყოფს შემდეგიც: ჰუმანიტარული ლიცეუმის შილიდ სამა კურსდამთავრებულმა ისორეა სწავლის გაგრძელება ქუთაისის ა. წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის სახელმწიფო სტუდენტთა მარტივი კითხვებით შედგენილ ტესტებს ვერც ერთმა მათგანმა დამატყოფილებელი პასუხი ვერ გასცა.

„ქართული ენა“

კომპოზიტორმა ვასო კეკელიძემ პოეტ ნოდარ შამანაძის ლექსზე „ქართული ენა“ შექმნა მუსიკა, რომელიც ენის სამშარფელოს „სავიზიტო სიმღერად“ გადასცა.

კომპოზიტორი ვასო კეკელიძე

მის პირს და ენას შაქარი, ქართული ვინც თქვა პირველად, იქნებ სუნთქვას ქარიშხლის, იქნებ იმღერა ფრინველმა.

მისამღერო: ენა ხომ ჩვენი გულია, ქულია ჩვენი ნამუსის, მამული მანამ მამულობს, სანამ ენა ქუხს მამულში.

(2-ჯერ)

Musical score for the song 'Georgian Language' by Vaso Kekelidze. The score is written in G major and 2/4 time. It features a melody line and a bass line with chords. The lyrics are in Georgian. The score is arranged in a standard musical notation with a treble clef and a key signature of one sharp (F#).

სარედაქციო კოლეგია: იოსებ ხარაძე, ვახტანგ მანუჩარიძე, ლიპა რუსაძე, რუსუდანი ხაბაძე (პასუხისმგებელი მდივანი), სოფიო სულაბერიძე, ტბრამეა ვაჟა-ფშაველას (რედაქტორი), მარინე ვახტანგაძე, თეიმურაზ ყურაშვილი

დირექტორატი: ლოლა ვაბრიძე, ვარლამ დათვაშვილი

გვერდი მისამართი: ვაჟა-ფშაველას გამზ. №19, ტ. 5-02-90, 4-28-83

რეგისტრაციის ნომერი: 19/06-311